

Історія досліджень печери Мушкарова яма

першопроходження виконано групою у складі Іщенко Фелікс, Стефанишин Ігор, Мусіяченко Сергій, Ромасевич Артур і Кравченко Антон.

Дві наступні експедиції були присвячені картографуванню печери й огляду периметрів. Була виконана первинна топографічна зйомка печери (Мусіяченко С.Т., Мусіяченко О.С., Радченко Т.В). Довжина печери склала біля 500м.

У вересні 2008 року вхід обрушився і за зиму був замитий.

У травні 2009 року була організована 5-а експедиція. Вхід був знову героїчно розкопаний, очищені стіни, встановлено вхідні двері та намічені плани щодо подальшого вивчення печери.

У червні – жовтні 2009 року, в продовж семи експедицій була виконана детальна топографічна зйомка печери із застосуванням сучасного обладнання та новітньої методики (А. Грачов, І. Стефанишин, В. Прохоренко, С. Мусіяченко, В. Іващук та інші), за цими даними довжина печери склала 5050 м. Також була виконана топографічна зйомка поверхні, закладені реperi на поверхні та по всій печері, зроблена прив'язка реперів до пунктів ДГМ (А. Грачов, Л. Грачова, С. Левицький), виконані геологічні (В. Покалюк), геофізичні (К. Бондар) та фізико-хімічні (О. Галаган) дослідження.

периметр печери на півночі в районі Повзунки (Я. Волненко, А. Сінявський, В. Покалюк, Л. Гомарева). З

У квітні 2008 року в борту карстової лійки неподалік від печери «Олексінська» київський спелеолог Ігор Стефанишин виявив перспективний для подальших розкопок невеликий замитий провал.

Подальші роботи по розкопках і проходженню виконані зусиллями Київських спелеологів в період червень-вересень 2008 року. Було проведено 4 експедиції під загальним керівництвом Ігоря Стефанишина.

Підсумком напружених розкопок двох перших експедицій був прорив 24 серпня 2008 у вхідну частину печери.

Печера отримала назву «Мушкарова яма» за назвою чільної вершини - гори Мушкарів.

Першими у вхідну частину печери увійшли Іщенко Фелікс і Ромасевич Артур. Подальше

Одночасно проводився детальний огляд периметру печери з метою пошуку можливого продовження. Вперше за історію Української спелеології було проведено пошук можливих продовжень печери за допомогою георадара (В. Прохоренко, І. Стефанишин). Проводилися роботи по облаштуванню вхідної лійки. У печері були загороджені цікаві місця, щоб запобігти їх руйнуванню. Зроблено так би мовити «печерні заповідники».

Вийшов у світ перший фільм про печеру (В. Іващук, О. Іващук)

Кінець 2009 року та майже весь 2010 рік був присвячений розкопкам та інженерним роботам у багатьох забоях в різних місцях печери, аж доки у 30-ту експедицію не відбувся перший відчутний прорив за

приводу цього досягнення була відкоркована пляшка кагору, яка чекала свого часу більше року у гроті з одоїменною назвою.

У 2010 році вийшли перші публікації про печеру:

В.В. Покалюк, И.М. Стефанишин, А.П. Грачов, С.Т. Мусияченко. Новая крупная гипсовая пещера Украины – Мушкаророва яма (оценка перспектив и направлений поисков новых лабиринтов на основе космофотодешифрирования). Доклады АН Украины. – 2010. – №10. – С. 102-108

В.В. Покалюк, В.П. Прохоронок, А.П. Грачов, И.М. Стефанишин. Комплексное морфоструктурное нивелирование пещеры Мушкаророва яма (Приднестровское Подолье). Спелеология и спелестология: развитие и взаимодействие наук. Сборник материалов междунар. науч.-практ. конференции. – Набережные Челны: НГПИ, 2010. – С.89-93.

У 2011 році робіт у печері проводилось не багато. На жаль майже всі забої, що здавалися перспективними, закінчувалися небезпечними вижимками мокрої глини. Також у червні 2011 р. (експедиція 37) було здійснено прорив у понорі «Заначка». Була відкрита нова печера, яка у 42-й експедиції (жовтень 2011 р.) отримала назву «Покрова»

У січні 2012 року сталося так, що у печері значно впала вода, майже на 3 метри. Відкрився хід у придонній частині озера «Пірнавання». Це дало можливість зазирнути у раніш недоступну частину печери. Першими зробили відчайдушну спробу зазирнути у невідоме С. Мусіяченко і Д. Остапюк у 49-й експедиції (лютий 2012 р.). Однак з'ясувалось, що хоч вода і впала, але без аквалангів діла не буде.

Друга спроба відбулась у наступну 50-у експедицію (березень 2012 р.) Використовуючи легке водолазне спорядження В. Наседкін і О. Клімчук пройшли під водою більше 30-и метрів. В. Наседкін потрапив у великий, повністю затоплений зал, від якого відходили декілька галерей. Це місце назвали «Море Доброї надії».

Наступна спроба зазирнути під воду була зроблена у 54-й експедиції (червень – липень 2012 р.). У воді працював В. Наседкін, допомагали С. Мусіяченко, Д. Остапюк, М. Вершило.

У 55-й експедиції з'ясувалось що вода впала ще більше і стало можливим зайти у затоплену частину печери без акваланга. Це дало можливість провести топографічну зйомку нової частини печери (А. Грачов, І. Стефанишин, О. Шаманська). За цими даними довжини печери склала 5514 м. Таким чином печера Мушкаророва яма вийшла на сьоме місце найдовших печер в Україні, обігнавши печеру Буковинка. Разом з цим з'ясувалось що місце де робили топо зйомку не є морем Доброї надії, це зовсім інший зал!

У 56-й експедиції Д. Остапюк спромоглась вдертися у вузьку щілину яку помітив І. Стефанишин у минулу експедицію. Щілина вивела у велетенський сухий зал з відгалуженнями у різні сторони (Д. Остапюк, І. Стефанишин, С. Мусіяченко). Цю значну подію відсвяткували другою, за всю історію досліджень, традиційною пляшкою кагору яка чекала цієї миті більше року.

Район отримав назву «Санктум»

58-а експедиція принесла ще один сюрприз, практично випадково в місці, повз якого не один раз проходили, для перевірки нового інструменту вирішили прибрати невелику висипку. Забій цей не периметральний, тому особливих надій на продовження печери не було. Прибрали висипку. Попереду відкрилася красива своєю перевернутою формою трапеція, чистенька, ніби підметеними галерея, що йде на північ у темряву. Метрів через 30 галерея закінчилася різким вертикальним обривом глибиною метрів 6, там внизу чорніла вода. Хід йшов далі на північ у вигляді глибокого каньйону.

У 59-й експедиції було прокопано сухий вхід в район «Санктум». У наступні експедиції були закладені кілька забоїв, проводилися роботи з благоустрою входу і вхідної частини печери, виконана топографічна зйомка не знятих раніше ділянок печери.

У 68, 69 і 70-ю експедиції (вересень - листопад 2013) була виконана фотозйомка кругових панорам в печері, що лягли в основу віртуальної подорожі печерою

Довжина печери станом на серпень 2021 р. склала 6532 м.

Дослідження печери тривають...